

pomoči in obstanka do konca sveta, se pa ni treba bati, da bi jo poslednjič laž in zmota zmagale, in nove znajdbe, n. p. tisk, železnica, daljnopis, dasiravno se tudi večkrat v zelo rabijo, vendar poslednjič pripomorejo resnici in pravici. Keršanstvo preganja povsod surovost in nevednost; katoliški mašniki niso, kar so bili egipčanski čarovniki, da bi se eden drugemu posmehovali; resnice katoliške vere se ne bojé luči, ktero prižgè prava modrost in učenost. Človeku, kateri učenost le pokusi, se merzi nad večno resnico; kdor jo pa popolnoma zavžije, spozná njeno vrednost, in to ga pelje k Bogu.

Nekoliko o učiteljskih zborih.

Napisal Ivan Tomšič.

Ne more se tajiti, da se važnost in vrednost ljudskih učilnic vedno bolj spoznava. Ozrimo se le nekoliko po naši ljubi domovini, in našli bomo dosti krajev, po katerih pred malo leti ni ga bilo od šole glasa; sedaj pa stoji lepo prestorno šolsko poslopje v ponos in diko ondotnih seljanov. Večina prebivavcev naše slovenske zemlje začela je priznavati, da so ji šole v lastni prid in blagor; kajti tu se njih otroci podučujejo za samostalno družinsko življenje. — Ako se pa vrednost ljudskih učilnic čedalje bolj spoznava in ceni, se ne smejo nikakor prezirati sredstva, po katerih se učitelj izobražuje; kajti on je nedvomno prva in najpotrebniša oseba v šolskem poslopi. Čemu je neki šola, še tako lepa in krasna, ako pa je učitelj v nji nevreden svojega poklica, ako ni zadosti izobražen v vseh vedah, ki se zahtevajo od njega! Razun lepih in pripravnih poslopij treba je tedaj tudi sredstev, po katerih se učitelj izobražuje, da mu ne bode težko podučevati nježne mladine; treba je sredstev, po katerih se učitelj vadi priljudnosti in rednega vedenja v družinskem življenji, kajti on mora biti ne samo v zgled šolski mladini, ampak tudi srenja, v kateri prebiva, mora imeti v njem kip izobraženosti in omike, ako hoče, da ga bodo ljudje spoštovali in spoznali, da umé vendar nekaj več, nego pa samo hruške peč! Hvala Bogu, da ne moremo ravno reči, da nam manjka enakih sredstev! kajti, kar se tiče nauka o vzrevanji in podučevanju šolske mladine, je naše slovstvo že precej obširno, da zamore učitelj iz njega marsikaj svojemu

poklicu pristojnega in neogibno potrebnega zajemati. Verli naši pedagogi, kakor tudi drugi prijatelji šolske mladine in drugi slovenski pisatelji pa tudi še vedno skerbé za tečno in obilno hrano pridnim učiteljem. — Sploh je znano, da le plitva so učiteljeva znanstva, ko zapusti pripravniško učilnico in prestopi v občno družinsko življenje. Plitva pa so tudi znanstva, ako učitelj sam ne skerbí, da bi je po svoji lastni prizadevi nevtrudljivo pomnoževal. Tu mu ponujajo slovenske čitavnice in farne bukvarnice lep in drag zaklad raznoternih knjig, časopisov in drugih njegovemu izobraževanju primernih in koristnih spisov; on jih tudi znabiti ne zamuja prebirati in si marsikaj koristnega v svojo kramo izbirati. Knjig in časopisov je dovolj, ki se lahko za malo novcev oskerbé, kar tudi priden, marljiv učitelj rad stori, česar sem se žeprepričal pri tem in unem učitelju, ki ima veliko in drago zalogo raznoverstnih knjig. Toda — kaj mu koristijo enake blage naprave, in koliko mu hasne njegova draga knjižna zaloga? Ravno toliko, kolikor skopuhu njegovo premoženje; kajti knjižno blagó je učitelju, ki ga ne spreminja v tečen sok in poživljajočo kri, le mrtva čerka na papirji brez vsega prida in koristi. Da bi tedaj marljivega učitelja knjige izobraževale in da bi se razumnost pedagogičnih spisov bolje vterjevala, treba je pred vsem drugim rednih zborov vseh učiteljev ene dekanije.

Kar vzrevanje in podučevanje naše mladine zadeva, ni to znanstvo dospelo še na naj višjo in boljšo stopnjo; še vedno nahajajo se nove skušnje in praktičneje iznajdbe. Stari načerti in pravila se zaveržujejo, nadomestovaje se z novimi in boljimi. To se lahko razvidi iz podučevanja v branji. Najpred se je slovkovalo, potem glaskovalo, in sedaj se že mladina uči pisaje brati. Ta novi načert o napeljevanji k hitremu branju, ktereга so se že vendar poprijeli naši učitelji po Slovenskem, bi bil pri marsikteremu učitelju zaveržen, ako bi ga ne bil videl pri omenjenih zborih, ki se vendar tu pa tam še nahajajo. — Marsikteri izveden učitelj je v svojem večletnem delovanji veliko skusil in tudi iznajdel, kar je znabiti podučevanju in kazavnemu uku zeló potrebno in vredno, da se priporoča; iznajdel je dobre priprave in sredstva, po katerih si mladina po lahkem potu potrebne vede osvojuje in k zaželjeni omiki napeljuje; pa — učitelj neče tega, kar je njegova iznajdba, v dotičnih, javnih listih objaviti, kajti on je znabiti prepohleven,